

สารบัญ

คำนิยม โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร	๑๑
คำนิยม ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ โดย รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร	๒๒
บรรณาธิการบันทึก	๒๖
บทนำ การแก้ไขปัญหา “คนไร้รัฐ” ด้วยกฎหมายการทะเบียนราษฎร	๒๙

ภาคความรู้

บทที่ ๑ การจดทะเบียนการเกิด	๓๗
๑. คนเกิดในบ้านหรือเกิดนอกบ้าน	๓๘
๒. การจดทะเบียนการเกิดต่างสำนักทะเบียน	๔๑
๓. การจดทะเบียนการเกิดเกินกำหนด	๔๓
๔. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง	๔๘
๕. บุตรผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราว	๕๔
๖. เด็กที่เกิดในต่างประเทศ	๕๗
● กรณีศึกษา	
กรณีที่ ๑ การจดทะเบียนการเกิดเด็กเกิดในสถานพยาบาล และปัญหาในการลงรายการชื่อบิดาและนามสกุลของเด็ก : กรณีบุตรนางสาวสมบูรณ์ ใจสะอาด	๖๘
กรณีที่ ๒ การจดทะเบียนการเกิดเด็กเกิดในสถานพยาบาล และปัญหาการระบุสัญชาติของเด็ก : กรณีเด็กชายหม่องเอ	๖๙
กรณีที่ ๓ การจดทะเบียนการเกิดเกินกำหนด กับปัญหาบิดามารดา มีสถานะเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง : กรณีเด็กชายบุญใหญ่	๗๐
กรณีที่ ๔ การจดทะเบียนการเกิดเด็กไร้เดียงสาถูกทอดทิ้ง และปัญหาในการลงรายการเกี่ยวกับบิดามารดาและนามสกุลของเด็ก : กรณีเด็กชายน้าโชค	๗๒

กรณีที ๕ การจดทะเบียนการเกิดเด็กเกิดในสถานพยาบาล และถูกทอดทิ้ง ๗๓
และปัญหาการลงรายการเกี่ยวกับบิดามารดา นามสกุลของเด็ก
และสัญชาติของเด็ก : กรณีเด็กชายขวัญ และเด็กหญิงเรียน

กรณีที่ ๖ การจดทะเบียนการเกิดเด็กที่เกิดต่างประเทศ กับปัญหาการเพิ่มชื่อ ๗๔
ในทะเบียนบ้าน : กรณีบุตรนางสาวอารีย์ เพ็ญ

กรณีที่ ๗ การจดทะเบียนการเกิด กรณีบิดามารดาเป็นผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน ๗๕

กรณีที่ ๘ การจดทะเบียนการเกิดกับปัญหาการระบุสัญชาติเด็ก เพื่อการออกสูติบัตร ๗๖
อย่างถูกต้อง : กรณีบุตรนายจะแอ หล่อปา

บทที่ ๒ หนังสือรับรองการเกิด

ก.การขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ๗๘

ข.การขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๒๐/๑ ๘๒

● กรณีศึกษา

กรณีที่ ๑ ปัญหาการลงรายการบิดาในหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ๘๔
: กรณีเด็กชายกำพำ

กรณีที่ ๒ การขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๒๐/๑ ๘๕

: กรณีนายเช่า หอยสังและนายสาย หอยสัง

กรณีที่ ๓ การขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๒๐/๑ กับปัญหาสำนักทะเบียน ๘๕
ไม่ดำเนินการ : กรณีนายเจียง สองแคว

กรณีที่ ๔ การขอหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๒๐/๑ ของบุคคลที่มี ท.ร.๑/๑ ๘๖

บทที่ ๓ การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน

ก. คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ ๘๐

ข. คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ ๑๐๕

● กรณีศึกษา

กรณีที่ ๑ การเพิ่มชื่อคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศ กับปัญหา ๑๐๔
การพิสูจน์ความเป็นมารดา(สัญชาติไทย)และบุตร : กรณีบุตรนางสายอรุณ แสงนิมิต

กรณีที่ ๒ การเพิ่มชื่อคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศ กับปัญหา ๑๑๕
การพิสูจน์ความเป็นบิดา(สัญชาติไทย)และบุตร : กรณีเด็กหญิงอนิสา

กรณีที่ ๓ การเพิ่มชื่อคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานการเกิด ๑๑๕

: กรณีนางสาวขอดีเฝ้าฯ เส้นही

กรณีที่ ๔ การเพิ่มชื่อบุคคลอ้างว่าเป็นคนที่มีสัญชาติไทย โดยไม่มีหลักฐาน เอกสารมาแสดง : กรณีนายจอมมี ๑๑๖

กรณีที่ ๕ การเพิ่มชื่อเด็กก่อนอายุซึ่งอยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูของบุคคล หน่วยงานเอกชนที่อยู่นอกประกาศกระทรวงมหาดไทยออกตามมาตรา ๑๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร กับปัญหาการใช้ชื่อสกุล : กรณีเด็กหญิงสมฤทัย ๑๑๗

กรณีที่ ๖ การเพิ่มชื่อเด็กก่อนอายุซึ่งอยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูของบุคคล หน่วยงานเอกชน : กรณีเด็กชายหม่อม หงสา ๑๑๘

กรณีที่ ๗ การเพิ่มชื่อคนสัญชาติไทย กับปัญหาการมีชื่อและเลขประจำตัว ประชาชนในทะเบียนประวัติ : กรณีนายยุทธนา เจริญ ๑๒๐

บทที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงสถานะเกี่ยวกับสัญชาติในทะเบียนบ้าน ตามมาตรา ๒๓ แห่ง พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ๑๒๒

● ผู้มีสิทธิขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน ๑๒๕

● การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน ๑๒๖

● กรณีศึกษา

กรณีที่ ๑ การขอลงรายการฯ กลุ่ม ๒ บุคคลที่เกิดในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (ไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว.๓๓๓ ข้อ ๒) : กรณีนายวงษา สว่าง ๑๒๙

กรณีที่ ๒ การขอลงรายการฯ กลุ่ม ๒ บุคคลที่เกิดระหว่างวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (ไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว.๓๓๓ ข้อ ๒) กับปัญหาไม่ทราบวันและเดือนเกิด : กรณีนางสาวอาซัง แซ่ลี ๑๓๐

กรณีที่ ๓ การขอลงรายการฯ กลุ่ม ๓ บุตรของผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว.๓๓๓ : กรณีเด็กหญิงพิชชา หน่อมี ๑๓๐

กรณีที่ ๔. บุคคลไม่มีคุณสมบัติตาม กลุ่ม ๓ บุตรของผู้ที่ถูกถอน สัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว.๓๓๓ : กรณีเด็กหญิงพิชชา หน่อมี ๑๓๑

กรณีที่ ๕. บุคคลไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ : กรณีเด็กชายภักดี จะเข้า ๑๓๒

บทที่ ๕ การจัดทำทะเบียนประวัติคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ๑๓๓

ก.การจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนที่เข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎร ด้วยการจดบันทึกการรายการบุคคลหรือการเพิ่มชื่อ ๑๓๔

ข.การจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนที่เข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎร ๑๔๓
ด้วยการแจ้งการเกิด

● กรณีศึกษา

กรณีที่ ๑. การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ๑๔๖
กับปัญหาทะเบียนประวัติผิดประเภทและการจดทะเบียนการเกิด : กรณีเด็กหญิงศิริมา

กรณีที่ ๒. การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ๑๔๗
กลุ่ม ๑ ชนกลุ่มน้อยตกสำรวจ : กรณีนายสัพพ

กรณีที่ ๓. การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน กลุ่ม ๓ ๑๔๗
บุคคลไร้รากเหง้า และภายหลังข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นคนสัญชาติไทย : กรณีนายสันติ

บทที่ ๖ การจดทะเบียนคนตาย

๑. คนตายในบ้านหรือตายนอกบ้าน ๑๔๘

๒. การแจ้งการตายต่างสำนักทะเบียน ๑๕๑

๓. การแจ้งการตายเกินกำหนด ๑๕๘

๔. การตายโดยมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือดงโดย ๑๖๐
ผิดธรรมชาติ

๕. ผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พม่าฝั่งชั่วคราว ๑๖๑

๖. คนตายในต่างประเทศ ๑๖๔

● กรณีศึกษา

กรณีที่ ๑ การแจ้งการตายของผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พม่าชั่วคราว ๑๖๘
และปัญหาไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร

กรณีที่ ๒ การแจ้งการตายนอกบ้านและการตายผิดธรรมชาติ ๑๖๘
และปัญหาการบันทึกการตายบุคคล

กรณีที่ ๓ การแจ้งการตายโดยผิดธรรมชาติจากเหตุภัยธรรมชาติ ๑๖๙

กรณีที่ ๔ การแจ้งการตายในบ้าน(สถานพยาบาล)ของเด็กทารกที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิด ๑๗๐

บทที่ ๗ การเปลี่ยนแปลงสถานะทางทะเบียนของบุคคล

อันเนื่องมาจากการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ๑๗๑

๑.การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ของการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ๑๗๗

๒.การแก้ไขสถานะทางทะเบียนเนื่องจากการพิสูจน์ว่ามีสัญชาติไทย ๑๘๒

โดยการเกิด และการเปลี่ยนแปลงสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยของบิดามารดา

● **กรณีศึกษา**

กรณีที่ ๑ บุตรของมารดาสัญชาติไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว.๓๓๗	๑๘๖
: กรณีนายสันติ	
กรณีที่ ๒ บุตรของบิดาสัญชาติไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว.๓๓๗	๑๘๖
: กรณีนางสาวอรนลิน	
กรณีที่ ๓ บุตรของมารดาสัญชาติไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยเพราะเกิดนอกราชอาณาจักร ๑๘๗	
: กรณีนายบ๊อบบี้	
กรณีที่ ๔ บุตรของบิดาสัญชาติไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยเพราะเกิดนอกราชอาณาจักร ๑๘๗	
: กรณีนายประสิทธิ์ จำปาแดง	
กรณีที่ ๕ บุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ : กรณีนายกิสัน แก้วอุบล	๑๘๘
กรณีที่ ๖ บุตรของบุคคลตามมาตรา ๒๓ และไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๓ ทวิ	๑๘๘
วรรคหนึ่ง : กรณีเด็กชายวิษณุ แสนดี	
กรณีที่ ๗ ชาวไทยภูเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงที่ได้รับการลงรายการสัญชาติไทย	๑๘๘
: กรณีนางสาวหมีจู แซ่เยอะ	
กรณีที่ ๘ บุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเนื่องจากบิดาหรือมารดาได้สัญชาติไทย	๑๘๙
: กรณีเด็กหญิงไทชาน มะดาบ่	
กรณีที่ ๙ บุคคลที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเนื่องจากบิดาหรือมารดาได้สัญชาติไทย	๑๘๙
: กรณีเด็กชายมารวย เหยียนถิ	
กรณีที่ ๑๐ บุคคลที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นคนสัญชาติไทย : กรณีนางสาวจันตรี	๑๙๐

บทที่ ๘ เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก

● ความเป็นมา	๑๙๒
● กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๙๓
● ความหมายของเลข ๑๓ หลัก	๑๙๔
● บทสรุป	๑๙๖
● กรณีศึกษา	๒๐๓
	๒๐๕